

РАДІАЦІЙНИЙ ТА ХІМІЧНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ

Білецька О.С., ЛДУБЖД
НК – Кравець І.П., к.т.н., доц., ЛДУБЖД

За останній період в Україні активно розвиваються підприємства хімічної промисловості, експлуатуються атомні станції, впроваджуються екологічно шкідливі технології. У випадку аварії всі вони складають серйозну небезпеку для населення і навколишнього середовища.

Радіаційний і хімічний захист (РХЗ) населення та територій – це комплекс заходів цивільного захисту по запобіганню й послабленню впливу на людей радіоактивного випромінювання, отруйних речовин (ОР) та хімічно-небезпечних речовин (НХР)

Основна мета і завдання РХЗ:

- не припустити або максимально послабити вплив радіоактивного, хімічного, зараження людей і територій і, таким чином, виключити або зменшити ступінь їх ураження;
- створити умови для сталої роботи господарських об'єктів, транспортних, енергетичних, водо-, каналізаційних та інших мереж в умовах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження.

Для контролю ступеню зараження-продуктів харчування, води, фуражу та іншого відбираються проби, що направляються в лабораторії для визначення їхньої зараженості по питомій (об'ємній) активності.

До засобів радіаційної хімічної захисту відносяться:

- засоби індивідуального захисту;
- засоби фільтрації і регенерації повітря;
- засоби радіаційної, хімічної розвідки і дозиметричного контролю;
- прилади, комплекти для проведення спеціальної обробки та обеззараження місцевості;
- спеціальні машини хімічних військ та інші засоби (зnezаражуючі речовини і речовини, індикаторні засоби, джерела живлення та інше).

Для зниження швидкості випаровування НХР і обмеження поширення його парогазової фази рекомендується використовувати такі способи:

- поглинання парогазової фази НХР за допомогою водяних завіс;
- поглинання рідкої фази НХР прошарком сипучих адсорбційних матеріалів (грунт, пісок, шлак, керамзит);
- ізоляція рідкої фази НХР пінами;
- розбавлення рідкої фази НХР водою або розчинами нейтральних речовин;
- дегазація /нейтралізація НХР розчинами хімічно активних реагентів;
- виконання заходів РХЗ, що зводяться на попередження або максимальне зниження впливу на населення та господарських об'єктів вражаючих факторів радіаційного та хімічного впливу.

Висновок. Складність завдань, покладених на цивільний захист як у мирний, так і у воєнний час, вимагає удосконалення та пошук найефективніших способів захисту населення та виконання завдань з ліквідації наслідків радіаційного та хімічного зараження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МНС від 27.03.2001 № 73/82/64/122 «Про затвердження Методики прогнозування наслідків вилу (викиду) НХР при аваріях на промислових об'єктах і транспорті».
2. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 1. Техногенна та природна небезпека. За ред. В.В. Могильниченка. К.: КІМ, 2007. 636 с.